

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 134/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 402/2015 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 402/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Ústavná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 22. februára 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 C 402/2015, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia. Sťažovateľ v konaní vystupoval ako žalobca.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predovšetkým uviedol, že na okresnom súde konanie začalo 5. novembra 2015 a ďalej dodal: *„V tejto veci v súčasnosti prebieha konanie na Okresnom súde... I napriek skutočnosti, že odo dňa začatia tohto konania do súčasnosti uplynuli už 3 roky a 11 mesiacov, nie je toto konanie právoplatne skončené. Do dnešného dňa nebolo rozhodnuté o trovách tohto konania.“*

Sťažovateľ podal 10. júna 2016 sťažnosť predsedovi okresného súdu na priet'ahy v konaní. Okresný súd prípisom z 28. júna 2016 sťažovateľovi oznámil, že koná plynule, úkony sú vykonávané priebežne a sťažnosť nie je dôvodná. Podľa sťažovateľa okresný súd *„zákonné ustanovenia v tomto konaní nerešpektuje, čím sa toto konanie zbytočne predlžuje a vznikajú zbytočné priet'ahy v konaní.“*

... pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 23.11.2016, na ktorom bol vyhlásený rozsudok vo veci samej, proti ktorému som podal odvolanie.

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13 Co/147/2017-169 zo dňa 13.6.2017 v právnej veci žalobcu: [REDAKOVANÉ]... proti žalovanej... bolo rozhodnuté, že rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5 C 402/2015-122 zo dňa 23.11.2016 v napadnutých častiach sa potvrdzuje a v nenapadnutej časti zostáva nedotknutý. Žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % účelne vynaložených nákladov. Tento rozsudok odvolacieho súdu bol môjmu advokátovi JUDr. Jánovi Vajdovi doručený dňa 7.7.2017. Odo dňa 7.7.2017 do súčasnosti sa v tejto veci riadne nekoná. Do dnešného dňa nebolo rozhodnuté o trovách tohto konania. Tento

stav trvá už 19 mesiacov, čo je obdobie zbytočných prietáhov v konaní. Uznesenia o trovách konania pritom na všeobecných súdoch v Slovenskej republike vydávajú vyšší súdny úradníci.“

Sťažovateľ zároveň poukazuje na jednotlivé obdobia prietáhov v napadnutom konaní okresného súdu, argumentujúc tým, že konanie „v tejto veci sa neúmerne predlžuje, hoci konaniu nebráni žiadna zákonná prekážka. Celkom 39 mesiacov trvajú bezdôvodné prietahy v tomto konaní...

V tejto veci som podaním zo dňa 28.9.2016 podal ústavnú sťažnosť pre porušenie môjho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov... Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach sp. zn. II. ÚS 600/2017-12 zo dňa 6.10.2017 bola moja ústavná sťažnosť odmietnutá. Odo dňa vydania tohto uznesenia vznikli v tomto konaní ďalšie zbytočné prietahy spôsobené nevydaním uznesenia odporcu o trovách konania.

... Zbytočné a opakované prietahy v tomto konaní trvajú celkom 39 mesiacov. Moja sťažnosť na prietahy v tomto konaní zo dňa 10.6.2016 a ani moja ústavná sťažnosť zo dňa 28.9.2016 neviedli k urýchleniu tohto súdneho konania a k odstráneniu prietáhov v tomto konaní, naopak vznikli ďalšie prietahy v tomto konaní. Táto vec je reštančnou vecou a napriek tomu odporca vo veci riadne nekoná.“

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 402/2015 porušené bolo.

Okresnému súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp.zn. 5 C 402/2015 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

[redacted] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,-EUR, ktoré je Okresný súd Žiar nad Hronom povinný vyplatiť mu do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Žiar nad Hronom je (povinný, pozn.) uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 346,26 EUR na účet advokáta...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľa je možné kvalifikovať ako sťažnosť podľa čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f) a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, pričom sťažovateľ je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

10. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, II. ÚS 101/03, I. ÚS 88/07, III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016).

11. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý ku dňu podania ústavnej sťažnosti nerozhodol o trovách konania.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

13. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

14. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 41/02).

15. V posudzovanej veci ústavný súd vlastným šetrením dopytom na okresnom súde zistil, že okresný súd vo veci žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia rozhodol rozsudkom z 23. novembra 2016, ktorým s'ťažovateľovi čiastočne vyhovel a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť s'ťažovateľovi sumu 400 € s úrokom z omeškania v sume 9 % ročne a vo zvyšku žalobu zamietol. Okresný súd s'ťažovateľovi tretím výrokom priznal aj náhradu trov konania v pomere 20 % trov konania. O s'ťažovateľom podanom odvolaní rozhodol odvolací súd potvrdzujúcim rozsudkom.

Ústavný súd teda konštatuje, že napadnuté konanie bolo v čase podania ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa v merite veci právoplatne skončené v prvom výroku 25. januára 2017 a v druhom a treťom výroku 10. júla 2017 a prebiehalo len vo fáze týkajúcej sa rozhodovania o sume náhrady trov konania.

O sume náhrady trov konania rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 5 C 402/2015 zo 4. januára 2019, ktoré bolo právnenému zástupcovi s'ťažovateľa doručené 23. februára 2019, teda deň po podaní ústavnej s'ťažnosti na poštovú prepravu.

16. Ústavný súd pre úplnosť uvádza, že s'ťažovateľ sa už skôr obrátil v tej istej veci so s'ťažnosťou na ústavný súd, o ktorej tento rozhodol uznesením sp. zn. II. ÚS 600/2017 zo 6. októbra 2017 tak, že s'ťažnosť odmietol. Ústavný súd preto mohol posúdiť len obdobie konania pred okresným súdom od posledného rozhodnutia ústavného súdu, pričom z uvedeného je zrejmé, že v čase podania ústavnej s'ťažnosti ústavnému súdu už o sume náhrady trov konania bolo rozhodnuté.

17. Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02, II. ÚS 240/2010), podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem zbytočné priet'ahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00, II. ÚS 292/2013).

18. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06) a že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 149/02, III. ÚS 92/03, II. ÚS 118/2014). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. v I. ÚS 19/00, I. ÚS 57/01 alebo III. ÚS 199/02).

19. V tejto súvislosti ústavný súd, prihliadajúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, konkrétne na jeho rozsudok v prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11), ktorým Európsky súd pre ľudské práva okrem iného konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa teda aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote, považuje za preukázané, že postup okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 402/2015 sa zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Obdobie od 10. júla 2017, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie

okresného súdu o náhrade trov konania, do 4. januára 2019, ktoré tento súd potreboval na rozhodnutie o sume náhrady trov konania, hoci nebolo krátke, nemožno považovať za porušenie práva sťažovateľa garantovaného v citovanom článku ústavy a dohovoru.

20. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2019